

Belediye Kanununda değişiklikler yapılmasına ve ilgili bâzı kanunların kaldırılmasına dair kanun tasarısı ile C. Senatosu İçel Üyesi Cavit Tefvik Okyayuz ve 6 arkadaşının, 1580 sayılı Belediye Kanununa bâzı maddeler eklenmesine, bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve kaldırılmasına ve 5669, 6424, 6555, 7363 sayılı kanunların kaldırılmasına dair kanun teklifi ve Edirne Milletvekili İlhami Ertem'in, 1580 sayılı Belediye Kanununun 76, 89, 91 ve 92 nci maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve İçişleri ve Adalet komisyonları raporları (1/427, 2/191, 2/336)

Belediye Kanununda değişiklikler yapılmasına ve ilgili bâzı kanunların kaldırılmasına dair kanun tasarısı (1/427)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Sayı : 71/1749-1048

23 . 3 . 1963

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İçişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 4 . 3 . 1963 tarihinde kararlaştırılan «Belediye Kanununda değişiklikler yapılmasına ve ilgili bâzı kanunların kaldırılmasına dair kanun tasarısı» gerekçesiyle birlikte ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

İsmet İnönü
Başbakan

GEREKÇE

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki 26 . 4 . 1961 tarihli ve 298 sayılı Kanunun birinci maddesinde diğer seçimler arasında belediye meclisleri seçimleri de derpiş edildiğinden mezkûr kanunun vaz'ettiği esaslar dairesinde belediye meclisleri üye seçimlerini ve belediye başkanları seçimini düzenlemek maksadiyle bu kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Gerek kanun tekniği bakımından ve gerekse 1580 sayılı Belediye Kanununda bâzı değişiklikler yapılması zarureti yüzünden ayrı bir belediye seçimi kanunu tedvini cihetine gidilmiyerek Belediye Kanununun tamamlayıcısı ve onun eki şeklinde olması uygun görülmüştür.

Maddelerin İzahı :

Ek birinci maddede : Belediye Meclisi Üyeleri ve belediye başkanları seçiminin de seçim sistemimize uygun olarak tek dereceli, nispi temsil usulüne göre, genel, eşit ve gizli oyla yapılması kabul edilmiştir.

Milletvekili seçiminde kabul edilen nispi temsil usulü seçmen oylarını daha iyi kıymetlendirdiği ve muhtelif siyasi partilerin bir mecliste temsil edilmelerine imkân verdiği nazarı itibar alınarak Belediye Meclisi üye seçiminde de bu usulün tatbiki uygun görülmüştür.

Bu suretle belediye meclislerinde Büyük Millet Meclisine mütenazır olarak muhtelif partilere mensup şahısların bir arada görev almalarının faydalı olacağı mütalâa edilmiştir.

1930 yılından beri belediye başkanları belediye meclisi üyeleri tarafından seçilegelmektedir. Bu şekilde seçilen belediye başkanları genel olarak meclislerin hâkimiyeti altına girmekte ve bu yüzden verimli bir çalışma yapamamaktadırlar. Buna mâni olmak ve beldelerin süratle kalkınmasını sağlamak maksadiyle belediye başkanları seçiminin tek dereceli yapılması uygun görülmüştür.

Ek 2 nci maddede : 26 . 4 . 1961 tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve seçmen Kütükleri hakkındaki Kanunun 3 ncü maddesi uyarınca belediye meclisleri üyeleri ve belediye başkanları seçiminde seçim çevresinin belde olduğu tasrih edilmiştir.

Ek 3 ncü maddeye : Belediye Meclisi üyeleri ve belediye başkanları seçimin eskiden olduğu gibi 4 yılda bir yapılacağına, Eylül ayının üçüncü Pazartesi günde oy verileceğine, dönem sonundan önce her hangi bir sebeple boşalma olduğunda veya belediye meclisi üye sayısının yedeklerin de getirilmesinden sonra meclis üye tam sayısının yarısına düşmesi hallerinde yeniden seçim yapılacağına dair hüküm konulmuştur.

Ek 4 ncü maddeye : Seçilme yeterliğine sahip her vatandaş belediye meclisi üyeliğine ve belediye başkanlığına adaylığını koyabileceğine siyasi partilerin de aday gösterebileceklerine adayların ilânına dair hüküm konulmuştur.

Ek 5 nci maddede : 25 . 5 . 1961 tarihli ve 306 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun siyasi partilerin aday listeleri hakkındaki 14, siyasi partilerin adaylarını tesbit etmelerine dair 15, adaylıklarını koyamayacaklara mütedair 16, memurların adaylığı konusundaki 17, ordu mensuplarının adaylığına taallük eden 18 ve bir kimsenin birden fazla seçim çevresinde aday olamayacağını gösteren 20 nci maddelerinin Belediye Meclisi Üyeleri ve Belediye Başkanları seçiminde de tatbik edilmesi kabul edilmiştir.

Ek 6 nci maddede : Belediye Meclisi Üyeleri ve Belediye Başkanları seçimleri için ayrı ayrı oy pusulası doldurulacağına, siyasi partiler ile bağımsız adaylar için kullanılacak oy pusulalarına dair esaslar tesbit edilmiştir.

Ek 7 ve 8 nci maddelerde : Hesaba katılan ve katılmıyan oy pusulaları, İlçe Seçim Kurulu birleştirme tutanağına dair hükümler konulmuştur.

Ek 9 ve 10 ncü maddelerde : Belediye Meclisi Üyeliğine ve Belediye Başkanlığına seçilenlerin nasıl tesbit edileceğine dair esaslar belirtilmiştir.

Ek 11 nci maddeye : Seçimin veya tutanağın iptali üzerine yapılacak işlemlere dair 306 sayılı Milletvekili Seçim Kanununda kabul edilen esaslara mütenazır hükümler konulmuştur.

Ek 12, 13 ve 14 ncü maddelere : Seçim delillerinin saklanmasına, Yüksek Seçim Kurulunca Belediye Meclisi Üyeleri ve Belediye Başkanları seçiminin genel sonuçlarının ilân edileceğine, Devlet İstatistik Enstitüsünce seçim sonuçlarının bir yıl içinde yayınlanacağına dair hükümler konulmuştur.

Ek 15 nci maddesinde : Bu konuda özel hüküm bulunmayan hallerde 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki Kanun hükümlerinin tatbik olunacağı kabul edilmiştir.

2 nci maddede : 1580 sayılı Kanunun 21 nci maddesine bir fıkra ilâve edilmek suretiyle Belediye Meclisine seçilecek üye miktarının tesbiti yetkisi İlçe Seçim Kurullarına bırakılmıştır.

3 ncü maddede : 22 nci madde değiştirilerek belediye şubelerine ayrılan yerlerde Belediye Meclisi Üye sayısının tesbiti yetkisi İl Seçim Kurullarına verilmek suretiyle seçim sistemimize aydurlanmıştır.

Mezkûr Kanununun 24 ncu maddesi değiştirilmek suretiyle üye seçileceklerde aranau şart ve nitelikler yeniden tesbit edilerek Milletvekili Seçimi Kanununda kabul edilen niteliklerle beraberlik sağlanmıştır.

Belediye başkanı seçilebilmek için; Belediye Meclisine üye seçilebilmek şart ve niteliklerine ilâveten belediyelerin idaresi devredilecek kimselerin kanunların kendilerine tevdi ettiği görevleri bihakkin yerine getirebilmelerini temin için İl Merkezi Belediye Başkanlarının en az lise, İlçe Merkezi Belediye Başkanlarının ortaokul ve diğer yerlerin Belediye Başkanlarının da ilkokul veya muadili okullar mezunu olması şartı eklenmiştir.

Belediye Başkanlarının mesailerini belediye hizmetlerine hasretmelerini temin etmek ve aynı zamanda geçen devrelerde kötü neticelerini müşahade ettiğimiz tatbıkata son vermek için Belediye Başkanlarının siyasi partilerin faal hizmetlerinde görev almaları men edilmiştir.

Belediye Başkanlığına belde haricinden de münasip görülecek şahısların seçilebilmelerini mümkün kılmak için 6 aydan beri beldede ikamet etmek şartı kaldırılmıştır.

Belediye Kanununun 26 ncı maddesi değiştirilerek Belediye Meclisi Üyeliği ile birleşemeyecek olan Cumhuriyet Senatosu Üyeliği madde metnine ilâve edildiği gibi ve aynı şahsın iki ayrı mahalli idare olan Belediye ve Özel İdarede görev alması mahzurlu görüldüğünden İl Genel Meclis Üyeliği de maddeye ithal edilmiştir.

45 ncı maddesindeki Belediye Meclis azaları tamamen istifa ettikleri takdirde yeni seçimin sonuna kadar Belediye Meclisi görevinin nasıl ifa olunacağına dair kısmı aynı konuya temas eden 90 ncı maddeye alınmak suretiyle 45 ncı maddeye yeni bir şekil verilmiştir.

53 ncü maddesindeki Belediye Meclisinin feshini Bakanlar Kurulu kararına bırakan hükmü Anayasamızın 116/3 ncü maddesine aykırı bulunduğundan maddede değişiklik yapılarak Belediye Meclislerini fesih yetkişi en yüksek İdarî Kaza merci olan Danıştay'a verilmiştir.

61 ncı madde değiştirilmek suretiyle 76 ncı maddede kabul edilmiş olan esaslara mütenazır hale getirilmiştir.

Bu kanunla Belediye Başkanlarının tek dereceli seçilmesi kabul edilmiş olduğundan 76 ncı maddedeki ademikifayet müessesesine yeni bir veçhe verilmiş ve yetersizlik kararında Danıştayın hakemliği esas konulmuştur.

90 ncı maddesi değiştirilerek Belediye Meclislerinin inhilâli halinde yeni seçim yapılmıca kadar meclise ait görev ve yetkilerin tabii üyelerinden müteşekkil Belediye Encümeninin ifa edeceğine dair hüküm konulmuştur.

93 ncü madde değiştirilerek Belediye başkan vekilliğine ait hükümler konulmuştur.

4 ncü maddede: 298 sayılı Kanun gereğince tek kütük tanzim edilmesine imkân vermek için seçmenlik şartlarını ihtiva eden 23 ncü ve meclise seçilemeyecek olan memurlar için diğer seçim mevzuatındaki esaslarla birlik yaratmak maksadıyle 25 ncı maddeler ve tek dereceli Belediye Başkanlığı seçimi kabul edildiğinden 89 ncü madde ile 5669, 6424, 6437, 6555 ve 7363 sayılı kanunlar yürürlükten kaldırılmıştır.

Edirne Milletvekili İlhami Ertem'in, 1580 sayılı Belediye Kanununun 76, 89, 91 ve 92 nci maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi (2/191)

Yüksek Başkanlığa

1580 sayılı Belediye Kanununun 76, 89, 91 ve 92 nci maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifimi, gerekçesiyle birlikte sunuyorum.

Gerekli işlemin yapılmasını rica ederim.

6 . 4 . 1962

Edirne

İlhami Ertem

GEREKÇE

Belediye başkanlarının, belediye meclisleri tarafından seçilmesi ve belediye meclislerinin ademi-kifayet kararı ile başkanlıktan düşürülmesi, belediye başkanlarını, icraattan gayri mesul meclis üyelerinin istekleri karşısında zayıf düşürmekte, beklenen icraati yapmalarına engel olmaktadır.

Belediye başkanlarını, icraatlarında daha enerjik ve verimli kılabilmek, hafız gönül kaygılarından uzak hizmet icaplarıyla başbaşa bırakabilmek için, belediye başkanlarının, hemşehriler tarafından doğrudan doğruya seçilmesini sağlayacak ve belediye meclislerinin ademi-kifayet kararı vermelerini önliyecek değişiklikleri getirmeyi faydalı bulduk.

Bu sisteme gidilince, sistem icabı bâzi maddelerin de, değiştirilmesini zaruri bulduk.

Bu gerekçe ile 1580 sayılı Belediye Kanununun 76, 89, 91 ve 92 nci maddelerini ilişik tarzda değiştirerek, yüksek huzurunuzda sunmuş bulunuyoruz.

EDİRNE MİLLETVEKİLİ İLHAMİ ERTEM'İN TEKLİFİ

1580 sayılı Belediye Kanununun 76, 89, 91 ve 92 nci maddelerinin değiştirilmesi hakkında Kanun

MADDE 1. — 1580 sayılı Kanunun 76, 89, 91 ve 92 nci maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Başkanın senelik raporu

«Madde 76. — Belediye başkanı, belediye meclisine her toplantı devresinin başında, meclis kararlarının uygulanmasına, belediyenin malî durumuna, mevcut ve aktedilmiş taahhütlerin ifa suretlerine dair bir senelik mesai raporu verir.

Meclis, rapordaki izahatı kâfi görmez ise, başkan hakkında tahkikat açılmasına karar verebilir. Tahkikatı, üyeler arasından seçeceği komisyona yaptırabileceği gibi, mülkiye müfettişlerince yapılmasını da mahallî en büyük mülkiye âmirinden isteyebilir. İçişleri Bakanlığı müfettiş göndermekte muhtardır. Tanzim edilen raporlar üzerine, belediye meclisi üye tam sayısının çoğunluğunca, başkanın suç işlediğine karar verirse, Memurun Muhakemat Kanununa göre işlem yapılmak üzere dosya mahallin en büyük mülkiye âmirine tevdi olunur.

Başkan seçimi

Madde 89. — Belediye başkanları, bu kanuna göre seçilmek hakkını haiz hemşehriler içinden veya dışından 4 sene müddetle belediye meclisi üyelerini seçme hakkına sahip hemşehriler tarafından doğrudan doğruya seçilir.

Başkanlık seçimleri, belediye meclisleri seçimleri ile birlikte aynı kanuni hükümler dairesinde yapılır.

Başkanlık seçimi için ayrı bir oy sandığı kullanılır.

Her hangi bir sebeple, başkanlık müddetinden evvel boşalırsa, belediye meclisi başkanvekilli yeni seçime kadar başkanlığa vekâlet eder.

Boşalmanın kesinleşmesini mütaakıp 15 gün zarfında keyfiyet İl Seçim Kuruluna bildirilir. İl Seçim Kurulu da ihbarı takibeden 15 gün içinde seçim gününü asgari müddetleri dikkate alarak tesbit ve ilân eder.

Başkanların vazifeden çıkarılması

Madde 91. — Başkan seçilmek niteliğini kaybeden başkanlar, başkanlıktan düşer. Mahallî en büyük mülkiye âmiri, durumun tevsikini mütaakıp, keyfiyeti belediye başkanına ve belediye meclisine tebliğ eder.

Başkanlar hakkında takibat

Madde 92. — Kanuni vazifesini mahallî en büyük mülkiye âmirinin yazılı tebligatına rağmen makbul bir özre müstenidolmaksızın ifa etmiyen belediye başkanları hakkında vali veya İçişleri Bakanı tarafından Memurun Muhakemat Kanunu ahkâmı dâhilinde takibat yaptırılabilir.»

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Cumhuriyet Senatosu İçel Üyesi Cavit Tefvik Okyayuz ve 6 arkadaşının, 1580 sayılı Belediye Kanununa bâzı maddeler eklenmesine, bâzı maddelerin değiştirilmesine ve kaldırılmasına ve 5669, 6424, 6555, 7363 sayılı kanunların kaldırılmasına dair kanun teklifi. (2/336)

27 Ekim 1962

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

1580 sayılı Belediye Kanununa bâzı maddeler eklenmesine, bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve kaldırılmasına ve 5669, 6424, 6555 ve 7363 sayılı kanunların kaldırılmasına dair hazırladığımız kanun teklifini, gerekçesiyle birlikte ilişik olarak takdim ediyoruz.

Gereğine delâletlerinizi saygılarımızla arz ve rica ederiz.

İçel Senatörü
C. T. Okyayuz

İzmir Milletvekili
Ş. Akkan

Çorum Milletvekili
İ. Tombuş

Manisa Milletvekili
H. Okçu

Konya Milletvekili
A. Gürkan

Rize Milletvekili
C. Yalçın

Muğla Senatörü
H. Menteseoğlu

GEREKÇE

Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki 298 sayılı Kanunun 1 nci maddesinde diğer seçimler meyanında belediye meclisleri seçimleri de derpiş olduğundan mezkûr kanunun vaz'ettiği esaslar dairesinde belediye meclisleri seçimlerini düzenlemek maksadiyle bu kanun tasarısı hazırlanmıştır.

1950 yılından sonra belediye meclisleri seçimlerine ait esasları gösterir Belediye Kanununa bâzı maddeler eklenmesine ve bu kanunun bâzı maddelerinin kaldırılmasına dair 5669 sayılı Kanun ile bu kanuna ek ve tadillerini teşkil eden diğer kanunların yürürlükten kaldırılmaları cihetine

gidilmiş, ancak gerek kanunun tekniği bakımından ve gerekse 1580 sayılı Belediye Kanununda bazı değişiklikler yapılması sureti yüzünden başlı başına bir seçim kanunu tedvininden ziyade tasarının yine ana kanunun tamamlayıcısı, onun eki şeklinde düşünülmüştür.

Genel olarak 1950 den bu yana uygulanan seçim esaslarında büyük bir tadilâta yer verilmiştir. Ancak yukarıda da belirtildiği üzere Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki 298 sayılı Kanunun koyduğu esaslar dairesinde Belediye Kanunu ile olan uyumsuzlukların bilhassa telifi üzerinde durulmuştur. Bu meyanda yine mezkûr kanundan müphem olarak yayınlanan ve bâzı özellikleri bulunan Cumhuriyet Senatosu üyelerinin seçimi hakkındaki 304, Milletvekili seçimine mütedair 306 sayılı kanunların ilkelerinden de tatbikatta birlik ve beraberliği sağlamak amacıyla istifade yoluna gidilmiştir.

Eskiden olduğu gibi yine çoğunluk usulünün devamı uygun görülmüştür. Bunda muhtelif faktörlerin rol oynadığı şüphesizdir. Belediyelerimizin senelerden beri ihmal edilmeleri yüzünden artık büyük bir çalışma devresine girilmesi zaruri mütalâa dilmektedir. Meclislerde kuvvetli bir ekseriyet olmadığı zamanlarda partizanca fikir ve davranışların gösterilecek faaliyetleri kösteklenmesi imkânları zaman için varit görülmektedir. Kaldı ki belediyelerimizin birer mahallî idare olmaları hesabıyla yekpare bir kuruluşa da sahip değildiler. Belediye Kanununun hükümleri muvacehesinde meclislerindeki üye miktarları çok değiştiği gibi bizzatîhi bünyeleri de bâzı sosyal etkiler altında büyük tenevvürler göstermektedir. Bugün nüfusu 500 e varmayan belediyelerimiz yanında İstanbul gibi 1,5 milyonu aşan bir topluluğu barındıran şehirlerimiz bulunmaktadır. Esasen demokratik hayata girdiğimiz tarihten beri çökilen sıkıntılara daha çok idari vesayet murakabesinin iyi işlememesinden doğduğu hakikatini de belirtmek bir zarurettir.

Tasarının getirdiği başlıca yenilikleri şöylece özetlemek mümkündür.

2 ve 3 nci maddelerle 1580 sayılı Kanununun 21 nci maddesine fıkra eklemek ve 22 nci maddesi değiştirilmek suretiyle belediye meclisleri kanuni üye miktarının tesbiti mahallî ilçe seçim kurullarına bırakılmıştır.

4 nci maddede mezkûr kanununun 24 nci maddesi değiştirilerek okur - yazar olmak mecburiyeti konulmuştur.

Keza belediye başkanlarının parti faal hizmetlerinde görev almamaları da temin olunmuştur.

5 nci madde ile Belediye Kanununun 26 nci maddesi değiştirilerek Cumhuriyet Senatosu Üyeliği madde metnine ithal edildiği gibi il daîmî encümen üyeliği mefhumu daha da genişletilerek mahiyeti itibarıyla birbirinden farklı iki mahallî idarede görev alacakların daha serbest çalışmalarını imkân sağlanmıştır.

6 nci madde bahis konusu Belediye Kanununun, belediye başkanlarının sık sık düşürülmelerine sebebiyet veren 76 nci maddesi tamamen kaldırılmıştır.

7 nci madde seçmenlik şartlarının tek kütük esasına göre düzenlenmesine imkân vermek, meclise seçilmeyecek olan memurlar için diğer seçim mevzuatındaki esaslarla birlik yaratmak için mezkûr kanununun 23 ve 25 nci maddelerinin yürürlükten kaldırılmaları cihetine gidilmiştir. 1580 sayılı Kanununun 89 nci maddesi kaldırılmış ve belediye başkanlarının tek dereceli ve halk tarafından doğrudan doğruya seçilmeleri usulünü kabul edilmiştir.

CUMHURİYET SENATOSU İÇEL ÜYESİ CAVİT TEVFIK OKYAYUZ VE
6 ARKADAŞININ TEKLİFİ

1580 sayılı Belediye Kanununa bazı maddeler eklenmesine, bazı maddelerinin değiştirilmesine ve kaldırılmasına ve 5669, 6424, 6555 ve 7363 sayılı kanunların kaldırılmasına dair Kanun

MADDE 1. — 1580 sayılı Kanuna aşağıdaki maddeler eklenmiştir :

EK MADDE 1. — Belediye meclisleri genel seçimleri her dört yılda bir yapılır. Seçimin başlangıç tarihi Temmuz ayının son Pazar gününe rasıyan gündür. Eylül ayının son Pazarına rasıyan gün oy verilir.

Seçimler çoğunluk usulüne göre yapılır.

EK MADDE 2. — Bu seçimde her belde bir seçim çevresidir.

EK MADDE 3. — Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki 298 sayılı Kanuna göre kurulacak olan ilçe seçim kurulları, belediye seçimlerini yaptırmak ve seçim işlerini yürütmekle görevlidirler.

Bir belediye meclisinin dönem sonundan önce her hangi bir sebeple dağılması ve üye sayısının yedeklerin de getirilmesinden sonra kanuni adedi yarısına düşmesi halinde belediye başkanı derhal mahallin ilçe seçim kurulu başkanlığına durumu bildirmeye mecburdur. Bu bildiri üzerine ilçe seçim kurulu başkanlığınca keyfiyet 48 saat içinde ilân edilir. İlân tarihinden sonra gelen 60 ncı günü takibeden ilk Pazar günü oy verilir.

EK MADDE 4. — Seçilme yeterliğine sahip vatandaş belediye meclisi üyeliğine adaylığını koyabilir. Siyasi partilerde aynı niteliği haiz bulunmak ve o çevrenin seçebileceği üye sayısı kadar asıl ve bir o kadar da yedek olmak üzere il genel meclisi üyeliği için aday gösterebilirler. Asıl ve yedek adayları hiçbir suretle yer değiştiremezler.

Adaylık için oy verme gününden en çok 30 ncü gün saat 17 ye kadar müracaat edilir. Bu müracaat ilgili seçim kurulu başkanlığına adaylık için aranan şart ve nitelikleri haiz olduğu belirtilen bir yazı ile yapılır. Bu takdirde sözü geçen kurul başkanları müracaatin alındığına dair adaya veya siyasi partiye bir belge vererek müracaati belgenin özelliğine göre halkın duya bileceği en iyi şekli tercih ederek derhal ilân ederler ve durumu il seçim kuruluna bildirirler.

İlçe seçim kurulları adaylar hakkında yaptıkları inceleme sonucunda şartlarda veya niteliklerde bir eksiklik veya aykırılık gördükleri takdirde en çok iki gün içinde müracaat sahiplerine ve il seçim kuruluna duyururlar.

Adayların geçici olarak ilânından itibaren iki gün içinde ilçe seçim kuruluna itiraz edilebilir. İtirazlar ilçe seçim kurullarınca en geç oy verme gününden önceki 25 ncü günü akşamına kadar karara bağlanır ve ilgililere tebliğ olunur. İlgililer bu gün içerisinde ve en geç kesin aday listesinin ilân gününe kadar bu itirazları karara bağlarlar. Siyasi partilerin aday listelerinde bu kabil itirazlar üzerine eksiklik husule geldiği takdirde ilçe seçim kurullarınca yapılacak tebliğattan itibaren iki gün içinde mutlaka kesin ilândan önce bu eksiklikler tamamlanır.

Adaylıklar kesinleştikten sonra ilçe seçim kurulları bütün adayları oy verme gününden önceki 20 ncü gün yukarıdaki şekilde ilân ederler.

Adaylığın ilânından sonra adaylıktan istifa seçim sonuna kadar nazarı itibara alınmaz. Ancak bu gibiler seçilmiş bulunurlarsa, istifaları hüküm ifade eder ve yerlerine kendilerinden sonra gelenler seçilmiş sayılırlar. Ölüm halinde dahi aynı şekilde hareket olunur.

EK MADDE 5. — Milletvekili seçimi hakkındaki 306 sayılı Kanunun 14, 16, 18 ve 20 ncü maddeleri ile belediye başkanlarına mütedair hükmü hariç 17 ncü maddesi aynen Belediye Meclisi seçimlerinde uygulanır.

EK MADDE 6. — Seçmen asıl ve yedek yazmak şartıyla dilediği adayları yazarak oy pusulası doldurmakta serbest olduğu gibi oy pusulalarında yazılı isimlerden dilediğini silebilir ve yerlerine başka adayların isimlerini yazabilir.

Seçim sonunda en çok kazananlar asıl üyeliğe ve ondan sonra oy kazananlardan kanuni üye miktarı kadar olanlar yedek üyeliğe seçilmiş sayılırlar. Bunlardan eşit oy kazananlar bulunursa kura çekilerek adı önce çıkanlar sıraya alınırlar.

İlçe seçim kurullarınca oy sonuçları birleştirildikten sonra kazanan adaylara geçtiklemezsin tutanakları verilmekle beraber durum ek 4 nci madde de zikredildiği şekilde derhal ilân olunur.

Bir seçim çevresinde yapılan seçimin, seçim işlemleri sebebiyle iptaline karar verildiği takdirde yeniden seçim yapılır. Bu takdirde ilçe seçim kurulları ek 3 nci maddede olduğu şekilde seçim gününü derhal ilân ederler.

Meclis üyelerin bir veya bir kaçının tutanaklarının iptaline karar verildiği takdirde yerlerine kendilerinden sonra en çok oy kazanan ikame olunurlar.

Hesaba katılan ve katılmıyan ve itiraza uğramış olan oy pusulaları sayım ve döküm cetvelleri ve tutanakları, seçimle ilgili diğer her türlü evrak ilçe seçim kurulları başkanlarınca alta ay süre ile saklanır ve Yüksek Seçim Kurulunun talebi olmadıkça hiç bir yere gönderilemez.

EK MADDE 7. — Belediye başkanlarının seçimi Belediye Meclisi seçimi ile aynı zarf ve aynı sandığa oy atmak suretiyle aynı günde yapılır.

Asıl ve yedek üye olarak kazananların bir listesi ilçe seçim kurullarınca mahalli belediyelere verilir.

EK MADDE 8. — Bu kanunda özel bir hüküm bulunmıyan hallerde (Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki Kanun) un işbu kanuna aykırı olmıyan hükümleri belediye meclisleri seçimlerinde aynen kullanılır.

EK MADDE 9. — Yüksek Seçim kurulu, ilçe seçim kurulları tarafından yollanan belgelere dayanarak genel neticelerini ayrıca ilân eder.

EK MADDE 10. — İstatistik Genel Müdürlüğü, ilçe seçim kurulları tarafından kendilerine verilen vesikalara dayanarak her belediye itibarıyla sandık tutanaklarında mevcut malûmatı en geç seçimi takibeden oniki saat içerisinde yayımlar.

MADDE 2. — 1580 sayılı Kanunun 21 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir :

Belediye meclislerinde bu maddeye göre seçilecek üye miktarı, ilçe seçim kurullarınca önceden tesbit ve ilân olunur.

MADDE 3. — 1580 sayılı Kanunun 22 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 22. — Belediye şubelerine ayrılan yerlerde meclis üye miktarı belediyenin genel nüfusuna nazaran 21 nci maddedeki nisbet dâhilinde tesbit olunduktan sonra şubelerin her birinin belde genel nüfusuna nazaran olan nüfus nisbeti üzerinden hesap edilmek şartıyla şube dâhilindeki seçmenler tarafından seçilecek belediye üyesi miktarı ilçe seçim kurullarınca tesbit ve ilân olunur.

MADDE 4. — 1580 sayılı Kanunun 24 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 24. — A) Belediye meclisine üye seçilebilmek için :

1. Seçimin başlangıcından önce en az 6 aydan beri beldede ikamet etmek,
2. 25 yaşını ikmal etmiş olmak,
3. Okur - yazar olmak,
4. Kasıtlı, kamu hizmetlerinden yasaklı, izinsiz olarak yabancı devlet resmî hizmetlerinde bulunmamak,
5. Ağır hapis cezasını gerektiren bir suçtan dolayı kesin olarak hüküm giymemek,

6. Taksirli suçlar haric olmak üzere 5 yıldan fazla hapis cezası ile mahkûm olmamak,
7. Zimmet, ihtilâs, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanmak, dolanlı iflâs gibi yüz kızartıcı suçlardan biriyle kesin olarak hüküm almamak,
8. Muvazzaf askerlik hizmetini yapmak veya yapmış sayılmak,
9. Halen belediyeye ait bir iş için belediye ile mukavele akdetmemiş veya taahhüt altına girmemiş olmak veya bu gibi şahısların ortağı veya kefilî sıfatıyla borçlu bulunmamak, lâzımdır. 5, 6 ve 7 nci bentlerde belirtilenler affedilmiş olsalar bile belediye meclisine üye seçilemezler.

B) Şu var ki, belediye başkanları uhdesinde bu sıfat bulunduğu müddetçe siyasi parti faal hizmetlerinde katiyen görev alamazlar. Belediye başkanlığı ile birlikte faal parti vazifesi aldıkları mahkeme kararıyla sabit olanlar valiliğin teklifi ile İçişleri Bakanlığınca belediye başkanlığından alınrlar.

Bu halde yeni seçim yapılınca kadar meclisçe seçilen üye başkanlığa vekâlet eder.

MADDE 5. — 1580 sayılı Kanunun 26 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 26. — Cumhuriyet Senatosu üyeliği, milletvekilliği, il genel meclisi üyeliğiyle, belediye meclisi üyeliği bir şahıs uhdesinde birleşemez. Bu niteliği haiz bir kimse belediye meclisine üye seçildiği ve belediye seçiminin sonucunun kendisine tebliği tarihinden itibaren üç gün zarfında tercih hakkını kullanmadığı takdirde belediye meclisi üyeliğini reddetmiş sayılır. Keza belediye meclisinde üye iken Cumhuriyet Senatosu Üyeliğine, Milletvekilliğine veya il genel meclisi üyeliğine seçilen kimse, seçim neticesinin tebliğinden itibaren üç gün zarfında tercih hakkını kullanmazsa belediye meclisi üyeliğinden istifa etmiş sayılır.

MADDE 6. — 1580 sayılı Kanunun 76 ncı maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 7. — 1580 sayılı Kanunun 23 ve 25 nci maddeleri ve 92 nci maddenin I nci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 8. — 1580 sayılı Kanunun 89 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 89. — Belediye başkanları tek dereceli olarak belde seçmenleri tarafından 4 sene müddet için seçilir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Belediye reisi ve belediye meclisi seçimleri bu dönem için bu kanunun neşri tarihinden sonra gelecek ikinci ayın son Pazar günü yapılır.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu seçimlerde son T. B. M. M. seçimlerinde kullanılan seçmen kütükleri aynen kullanılır.

MADDE 9. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 10. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

İçişleri Komiyonu raporu

Millet Meclisi

İçişleri Komiyonu

Esas No. : 1/427, 2/191, 336

Karar No. : 41

24 . 4 . 1963

Yüksek Başkanlığa

Belediye Kanununda değişiklikler yapılmasına ve ilgili bazı kanunların kaldırılmasına dair olan kanun tasarısı ve Edirne Milletvekili İlhami Ertem'in, 1580 sayılı Belediye Kanununun 76, 89, 91 ve 92 nci maddelerinin değiştirilmesi hakkındaki kanun teklifi ile Cumhuriyet Senatosunun İçel üyesi Cavit Okyayuz ve 6 arkadaşının, aynı mahiyetteki kanun teklifi, teklif sahibi ve ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle Komisyonumuzda görüşüldü :

Tümü üzerinde cereyan eden görüşmeler neticesinde, aynı mahiyette görülen tasarı ve tekliflerin tevhidten görüşülmesi ve tasarının görüşmelere esas alınması kararlaştırıldıktan sonra, Belediye meclisi üyeleri ile belediye başkan seçimlerini, Seçimlerin temel hükümleri ve seçmen kütükleri hakkındaki 26 . 4 . 1961 tarih ve 298 sayılı Kanunda derpiş edilen esaslar dairesinde yeniden düzenlemek maksadiyle hazırlanmış olan tasarı, prensip itibariyle, Komisyonumuzca da uygun mütalâa olunmuş ve maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Metinde derpiş olunan ek, tadil ve ilgaları ihtiva edecek hale getirmek maksadiyle kanun başlığı, memleket realiteleri göz önünde bulundurularak tatbikatta muhtemel güçlükleri önlemek ve metne vuzuh vermek gayesiyle 5 nci maddedeki (belirtilen) ibaresi, (zikredilenlerden) ifadesiyle değiştirilmek suretiyle 5 nci madde, vatandaşlara, liste sırasında dilediği değişikliği yapma serbestliğini vermek için «tercihli oy kullanma» ve tatbikattaki yanlış zarflamadan doğacak oy ziyasını önlemek için de belediye meclisi üyeleri adayı listesiyle belediye başkanı aday listesini aynı zarfa koyup aynı sandığa atma prensibi uygun görüldüğü için 6 nci madde, 6 nci maddede kabul olunan prensibe zıt hüküm ihtiva eden 4 ncü fıkra çıkarılmak suretiyle 7 nci madde, tercihli oy sayısını belirtmek için 7 nci fıkra ilâvesiyle 8 ncü madde, siyasi parti adaylarından seçilenlerin tesbitine ait hükme sarahat vermek gayesiyle (B) fıkrası değiştirilerek 9 ncü madde, tasarı metninin 3 ncü maddesi ile değiştirilmek istenen 24 ncü madde ise; demokratik rejimin ana prensibi, vatandaş oylarının toplamından çıkan neticeye itimattır. İyi bir belediye başkanında, pek çok vasıf bulunması şarttır. Tahsil, bu vasıfları geliştiren esaslı, fakat yardımcı bir unsurdur. Yalnız, tahsilin yegâne işareti mektep bitirme ve diploma da değildir. Cemiyette diploması olmadığı halde kendi kendisini yetiştirmiş, her sahada başarı sağlamış nice kimseler vardır.

İyi bir belediye başkanının vasıflarını tâyin ve tesbitte, isabetli takdirini kullanacak olan seçmenin «tahsil» şartını da bu vasıflar arasında hesaba katacağı tabiidir.

Kaldı ki, muhtelif seçilme niteliklerinde benzerliğin olması da seçim mantığının icabıdır. Milletvekilliği seçiminde «okur - yazar» olmak hükmü kabul olunmuşken, belediye başkanlığı seçiminde diploma dereceleri sayılması bu mantığa aykırı düşer.

«Oya itimat» etmenin ve memleket şartlarına uymanın zarureti karşısında 24 ncü madde, «köy muhtarlığı» «belediye başkanlığı» ifadelerinin ilâvesi ve tercih hakkının «3 gün» yerine «15 gün» olarak kabulü suretiyle 26 nci madde, halk tarafından seçilen belediye başkanı ile yine halk tarafından seçilen belediye meclisi arasındaki münasebet, hizmet icapları, ihtilâtlar ve tatbikat mahzurlarının izalesi dikkate alınarak 76 nci madde, Edirne Milletvekili İlhami Ertem'in teklifindeki (2/191) 91 nci maddenin birinci fıkrası : Belediye başkanlarının, başkanlıkları müddeti içinde, vazifeden mütevellit hafif hapse bile mahkûmiyetleri halinde, başkanlıklarının sükût edeceğini kabul etmesine mukabil, belediye başkanlarının vazifelerinden mütevellidolmayan mahkûmiyetlerini ikinci fıkra ile meclis üyeliği seçimine mâni olacak mahkûmiyetlere bağlamaktadır. Maddenin

iki fıkrası hükmünü de aşırı bulan komisyonumuz, belediye başkanlarının cemiyetteki mevkilerini ve hizmet icaplarını dikkate alarak 91 nci maddeyi tadilen, aynı teklifteki 92 nci madde, belediye başkanlarının halk tarafından seçimi esprisine uygun görüldüğünden aynen metne ithal edilmiş ve seçim tarihini tesbit mülâhazasıyla redaksiyona tabi tutulan tasarınn geçici 2 nci maddesi, yukarda belirtilen maddeler, izah edilen sebeplerle değiştirilerek, tasarı metninin birinci maddesiyle eklenen 1, 2, 3, 4, 6, 10, 11, 12, 13, 14 ve 15 nci maddeler ve keza 2 ve 3 nci maddeler ile değiştirilen 22, 45, 53, 61 ve 93 nci maddeler ve geçici birinci madde ve Belediye Kanununun bazı maddeleriyle, bazı kanunların yürürlükten kaldırılmasına dair olan 4 nci madde ile yürürlük ve yürütme hükmünü ihtiva eden 5 ve 6 nci maddeler tasarıda olduğu gibi bırakılmış ve yapılan bu değişikliklerle tasarı kabul edilmiş ve mevzuun lüzum ve ehemmiyeti nazarı itibara alınarak öncelik ve ivedilikle görüşülmesi temenniye şayan görülmüştü.

Havalesi gereğince Adalet Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Komisyon Başkanı	Sözeü		
Kırklareli	Edirne	Antalya	Aydın
M. A. Eriş	I. Ertem	Seçim usulüne muhalifim	Seçim usulüne muhalifim
		Ö. Eken	M. Gedik
Çorum	Erzurum	Eskişehir	Giresun
H. İncesulu	A. Şenyurt	Ş. Asbuzoğlu	Seçim usulüne muhalifim
		İnzada bulunamadı	Söz hakkın mahfuz
			N. Erkmen
Konya	Maras	Mardin	Sivas
I. Kabadayı	Seçim usulüne muhalifim	M. A. Arıkan	I. Göker
	A. Hüdayioğlu		
		Sivas	
		R. Günay	

Adalet Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Adalet Komisyonu
Esas No. 1/427, 2/336
Karar No. 99

26 . 6 . 1963

Yüksek Başkanlığa

Belediye Kanununda değişiklikler yapılmasına ve ilgili bazı kanunların kaldırılmasına dair kanun tasarısı ve Cumhuriyet Senatosu İçel Üyesi Cavit Okyayuz ve altı arkadaşının 1580 sayılı Belediye Kanununa bazı maddeler eklenmesine, bazı maddelerin değiştirilmesine ve kaldırılmasına ve 5669, 6424, 6555, 7363 sayılı kanunların kaldırılmasına ve Edirne Milletvekili İlhami Ertem'in, 1580 sayılı Belediye Kanununun 76, 89, 91 ve 92 nci maddelerinin değiştirilmesi hakkındaki kanun teklifleri, İçişleri Komisyonu raporu ile komisyonumuza havale edilmekle Hükümet temsilcileri ve teklif sahipleri hazır oldukları halde tevhidten tetkik ve müzakere edildi :

Seçimlerin temel hükümleri ve seçmen kütükleri hakkındaki 26.4.1961 tarih ve 298 sayılı Kanunun 1 nci maddesi Özel kanunlarına göre yapılacak Millet Meclisi, Cumhuriyet Meclisi, il genel meclisleri, belediye meclisleri, muhtarlar, ihtiyar meclisleri ve ihtiyar heyetleri seçimlerinde bu kanun hükümlerinin uygulanacağını âmir bulunmakta ve umumi esasları vaz'etmektedir. Mezkûr kanuna

göre belediye başkanları ve belediye meclisleri üye seçimlerinin tanzimi için özel kanun tedvin edilmesi iktiza etmekte ise de gerekçede de bertafsil izah olunduğu veçhile 1580 sayılı Belediye Kanununda değişiklik yapılmak suretiyle seçimler için umumi hükümlerin tamamlayıcı olarak kabulü şekli ihtiyar olunmuştur. Bununla beraber özel bir kanunla tedvininde hukuk tekniği ve anlamı ve bilhassa 298 sayılı Kanunun âmir hükümleri bakımından komisyonumuzca fayda mülâhaza edilmiştir.

Komisyonumuz gerek tasarı ve gerekse İçişleri Komisyonunun raporu ve kabul ettiği metin üzerinde tasarrufla bulunarak memleketin bünyesine uygun seçim tarzı üzerinde kesin neticeye varmaya çalışmış ve aşağıda bertafsil izah olunacağı veçhile seçimlerin temel hükümleri ve seçmen kütükleri hakkındaki kanunun umumi hükümlerine mütenazır maddeler tanzim etmiştir.

MADDELER —

Başlık: Gerek tasarı ve gerekse İçişleri Komisyonunca kabul edilen kanun matlabı: Hukuk tekniğine ve anlamına uygun ve muhtevanın en kısa bir şekilde ifade edilmesini temin maksadıyla değiştirilerek «Belediye Kanununda değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı» olarak kabul edilmiştir.

Tasarının 1580 sayılı Belediye Kanununa ek maddelerin ilâvesini tazammun eden 1 nci maddesi ek maddeleriyle beraber aynen kabul edilmiştir.

Keza 2, 3 ve 22 nci maddeler aynen kabul edilmiştir.

24 ncü maddenin (A) bendinin 10 numaralı şıkında İçişleri Komisyonunca yapılan değişiklik kabul edilmiş ve diğer kısımları tasarıdaki şekliyle kabul edilmiştir. Aynı maddenin (B) fıkrası tasarıda olduğu gibi kabul edilmiştir. İçişleri Komisyonunun 26 nci maddede yapmış olduğu değişiklik benimsenmiş 45, 53 ve 61 nci maddelerin tasarıdaki şekli aynen kabul edilmiştir. Belediye başkanlarının yetersizlik hallerine taallûk eden ve binnetice nihai olarak Danıştayın kararına iktiran eden hususlara mütedair 76 nci maddede İçişleri Komisyonunca yapılan değişiklik yerinde ve isabetli görülerek komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 90 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Belediye başkanlarının vazifeden sükutuna mütedair 91 nci maddenin müzakeresi neticesi İçişleri Komisyonunca kabul edilen metin üzerinde değişiklik yapılmış ve «Belediye başkanları, seçim devreleri esnasında zimmet, ihtilâs, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanmak, görevi kötüye kullanma ve dolanlı iflâs suçlarından biri ile veya her hangi bir suçtan dolayı altı ay müddetle kesin olarak hapse mahkûm olurlarsa başkanlıktan düşerler» şeklinde kabul edilmiştir. Kanuni vazifesini mahalli en büyük mükiye memurunun tahriri tebligatına rağmen makbul bir övre müstenit olmaksızın ifadan istihkâf eden reislerin vali veya Dahiliye Vekili tarafından işten el çektirileceğine mütedair 1580 sayılı Kanunun 92 nci maddesinde, İçişleri Komisyonunca yapılan değişiklik muhik görülerek aynen kabul edilmiştir.

Madde 93, madde 4, geçici madde 1, geçici madde 2 tasarıda olduğu şekilde aynen kabul edilerek mahallî seçim tarihinin Ekim ayının 2 nci Pazarında yapılmasına karar verilmiştir.

Yürürlük maddeleri tasarıda olduğu veçhile aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere, Yüksek Başkanlığa sunulur.

Adalet Komisyonu Başkanı	Başkanvekili	Sözcü	Kâtip
Denizli	Erzurum	Giresun	İzmir
H. Oral	Söz hakkım mahfuzdur	A. Cüceoğlu	M. Uyar
	N. Diler		
Adıyaman	Artvin	Çanakkale	Çorum
A. Atalay	S. Eminagaçoğlu	B. Arat	A. Güler
İmzada bulunamadı			İmzada bulunamadı

Elâzığ
Bâzı maddelere muhalifim
söz hakkım mahfuz
N. Güray
Maras
H. F. Evliya

İçel
Söz hakkım mahfuz
C. Kılıç
Siirt
C. Aydın
İmzada bulunamadı

İstanbul
S. Vardarlı

Kars
Söz hakkım mahfuz
L. Aküzüm

Kayseri
Bâzı maddelere muhalifim.
Söz hakkım mahfuzdur.
A. Aras

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Belediye Kanununda değişiklikler yapılmasına ve ilgili bâzı kanunların kaldırılmasına dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 1580 sayılı Belediye Kanununa aşağıdaki maddeler eklenmiştir :

EK MADDE 1. — Belediye meclisi üyeleri ve belediye başkanları seçimi tek derecelidir. Nispi temsil usulüne göre genel, eşit ve gizli oyla bütün yurttan aynı günde yapılır.

EK MADDE 2. — Belediye meclisi üyeleri ve belediye başkanları seçiminde her belde bir seçim çevresidir.

EK MADDE 3. — Belediye meclisi üyeleri ve belediye başkanları seçimi her dört yılda bir yapılır.

Her seçim döneminin son toplantı yılının Temmuz ayının 15 nci günü seçimin başlangıç tarihidir. Ve Eylül ayının 3 ncü Pazarına raslıyan gün oy verilir.

Belediye meclisinin dönem sonundan önce her hangi bir sebeple boşalması veya belediye meclisi üye sayısının, yedeklerin de getirilmesinden sonra meclis üye tamsayısının yarısına düşmesi hallerinde belediye başkanı, belediye başkanının her hangi bir sebeple boşalması halinde de belediye başkanvekilli derhal durumu mahallin ilçe seçim kurulu başkanlığına bildirmeye mecburdur.

Belediye meclisi ve başkanının müstereken boşalmaları halinde bildirim; mahallin en büyük müllkiye âmiri tarafından yapılır.

Bu bildirim üzerine ilçe seçim kurulu başkanlığınca keyfiyet 48 saat içinde ilân edilir.

İlan tarihinden sonra gelen 60 ncü günü takibeden ilk Pazar günü oy verilir.

EK MADDE 4. — Seçilme yeterliğine sahip her vatandaş belediye meclisi üyeliğine ve belediye başkanlığına adaylığını koyabilir.

Siyasi partilerin; il belediyeleri ile merkez ilçe dâhilindeki belediyeler için il idare heyetleri, ilçe belediyeleri ile ilçe dâhilindeki belediyeler için ilçe idare kurulu aynı niteliği haiz bulunmak şartıyla o çevrenin çıkaracağı üye sayısı kadar belediye meclisi üyeliği ve belediye başkanlığı için aday gösterebilirler.

Her hangi bir sebeple eksik aday göstermiş bulunan siyasi partilerin aday göstermek yetkisini haiz bulunan organlarına, ilçe seçim kurulu tarafından, eksiklerin derhal tamamlanması lüzumunu bildirilir.

İlgili parti teşkilâtı bu tebliğden itibaren iki gün içinde eksik kalan adaylıkları doldurur. Aksi takdirde bu siyasi parti bu seçim çevresinde seçime katılma hakkını kaybeder.

Adaylık için oy verme gününden önceki 30 ncü gün saat 17 ye kadar müracaat edilir.

Bu müracaat ilçe seçim kurulu başkanlığına adaylık için aranan şart ve nitelikleri haiz bulunduğunu belirten bir yazı ile yapılır. Bu takdirde sözü geçen kurul başkanı müracaatın alındığına dair adaya veya siyasi partiye bir belge vererek müracaatları beldenin özelliğine göre halkın en iyi şekilde duyabileceği tarzda geçici olarak ilân ederler.

İlçe seçim kurulları adaylar hakkında yaptıkları inceleme sonunda şartlarda veya niteliklerde bir eksiklik veya aykırılık gördükleri takdirde durumu en çok iki gün içinde müracaat sahiplerine ve siyasi partilere duyururlar.

Adaylıkların geçici olarak ilânından itibaren iki gün içinde ilçe seçim kuruluna itiraz edilebilir. İtirazlar ilçe seçim kurullarınca en geç oy verme gününden önceki 25 nci günü akşamına kadar karara bağlanır.

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

1580 sayılı Belediye Kanununa bâzı maddeler eklenmesine ve bâzı maddelerinin değiştirilmesine ve bâzı maddeleriyle bâzı kanunların kaldırılmasına dair Kanun

MADDE 1. — 1580 sayılı Belediye Kanununa aşağıdaki maddeler eklenmiştir:

EK MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesiyle eklenen ek 1 nci madde aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 2. — Tasarının 1 nci maddesiyle eklenen ek 2 nci madde aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 3. — Tasarının 1 nci maddesiyle eklenen ek 3 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 4. — Tasarının 1 nci maddesiyle eklenen ek 4 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

ADALET KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Belediye Kanununda değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 1. — Tasarının Ek 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 2. — Tasarının Ek 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 3. — Tasarının Ek 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 4. — Tasarının Ek 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

İlgililer, kararlara karşı iki gün içinde il seçim kuruluna itiraz edebilirler. İl seçim kurulu üç gün içinde ve en geç kesin aday listesinin ilân gününe kadar bu itirazları kesin olarak karara bağlarlar.

Siyasi partilerin aday listelerinde, yapılan itirazlar üzerine eksiklik husule geldiği takdirde, ilçe seçim kurulunun tebliğinden itibaren iki gün içinde bu eksiklikler tamamlanır. Aksi takdirde o siyasi parti o seçim çevresinde seçime katılma hakkını kaybeder.

Adaylıklar kesinleştikten sonra ilçe seçim kurulları bütün adayları oy verme gününden önceki 20 nci gün ilân ederler.

Adaylığın ilânından sonra adaylıktan istifa, seçim sonuna kadar nazarı itibara alınmaz. Ancak, bu gibiler seçilmiş bulunurlarsa istifaları hüküm ifade eder ve yerlerine kendilerinden sonra gelenler seçilmiş sayılırlar. Ölüm halinde dahi aynı şekilde hareket edilir.

EK MADDE 5. — Milletvekili Seçimi hakkındaki 25 . 5 . 1961 tarihli ve 306 sayılı Kanununun 14, 15, 16, 17, 18 ve 20 nci maddeleri bu seçimlerde de aynen uygulanır. Ancak, 17 nci maddede belirtilen belediye başkanları ile belediye meclisi üyeleri seçime girdikleri seçim çevrelerinde adaylıklarını koyabilmeleri veya aday gösterilebilmeleri için istifa zorunda değildirler.

EK MADDE 6. — Belediye meclisi üyeleri ve belediye başkanları seçimleri için ayrı ayrı oy puslaları tanzim edilir.

Siyasi partiler için, bu kanunda yazılı usuller gereğince, sıraya konulmuş olan adayların adlarını gösteren basılı oy puslaları,

Bağımsız adaylar için, yalnız bir bağımsız adayın adı basılı veya el ile yazılı oy puslası,
Kullanılır.

Belediye meclisi üyeleri ve belediye başkanları seçimine ait oy puslaları ayrı renkli zarflara konarak ayrı oy sandıklarına atılır.

Bu iki sandığa ait oy verme işleri bir sandık kurulunca yürütülür. Belediye meclisi üyeleri için ayrı, belediye başkanları için ayrı kapalı oy verme yeri ve ayrı renkte oy sandığı bulundurulur.

Belediye başkanına ait sandık işleri bitirilmeden belediye meclisi üyelerine mahsus oy sandığı açılmaz.

EK MADDE 5. — Milletvekili seçimi hakkındaki 25 . 5 . 1961 tarihli ve 306 sayılı Kanunun 14, 15, 16, 17, 18 ve 20 nci maddeleri bu seçimlerde de aynen uygulanır. Ancak 17 nci maddede zikredilenlerden belediye başkanları ile belediye meclisi üyeleri seçime girdikleri seçim çevrelerinde adaylıklarını koyabilmeleri veya aday gösterilebilmeleri için istifa zorunda değildirler.

EK MADDE 6. — Belediye meclisi üyeleri ve belediye başkanları seçimleri için ayrı ayrı oy puslaları tanzim edilir.

Siyasi partiler için, bu kanunda yazılı usuller gereğince, sıraya konulmuş olan adayların adlarını gösteren basılı oy puslaları,

Bağımsız adaylar için yalnız bağımsız adayların adı basılı veya el ile yazılı oy puslası.

Kullanılır.

Seçmen, seçime katılan siyasi partilerin basılı oy puslaları üzerinde yazılı adaylardan hangilerini tercih ettiğini, adları hizasında bulunan dörtgenin içine (x) işareti koymak suretiyle bildirir.

Seçmen tercih hakkını kullanıp kullanmamakta serbesttir.

Ancak, seçmen bu tercih hakkını kullanmak isterse oy puslası üzerinde adları yazılı adayların yarısı için kullanmak zorundadır. Kesirler hesaba katılmaz.

Dörtgenler dışına konulan tercih işaretleri hükümsüzdür. Bütün tercih işaretli, dörtgenler dışına konulmuş ise o oy puslası tercihsiz oy puslası sayılır.

Tercih işaretleri aday sayısının yarısından az veya çok olduğu takdirde o oy puslası tercihsiz oy puslası sayılır.

EK MADDE 5. — Tasarının Ek 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 6. — Tasarının Ek 6 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 7. — 1. Seçime katılmış olan siyasi partilerin adaylarından veya bu adaylarla bağımsız adaylardan veya sadece bağımsız adaylardan terki bedilmiş her çeşit karma oy puslaları,
2. Siyasi parti adayları için, basılı oy puslalarından başka oy puslaları,
3. Üzerinde birden fazla bağımsız adayın adı bulunan oy puslaları,
4. Belediye meclisi üye seçimine ait sandıktan belediye başkanına, belediye başkan seçimine ait sandıktan belediye meclisi üyelerine ait zarflar ile oy puslaları çıktığı takdirde bu zarflar ve oy puslaları,

Muteber sayılmaz.

Seçime katılan siyasi partilerin alâmet ve işaretlerini taşıyan basılı oy puslalarında yazılı adayların adları, baskıda silinmiş veya yanlışlıkla mükerrer veya o çevre adaylarından fazla yazılmış veya seçmen tarafından tamamen veya kısmen silinerek yerlerine başka adlar yazılmış veya eksik bırakılmış oy puslaları, hangi siyasi partiye aidolduğu belli olmak şartıyla, eksiksiz oy puslası olarak hesaba katılır.

Bir zarftan, bir siyasi partinin oy puslalarından birden fazla çıkması halinde, bunlar tek bir pusla olarak hesaba katılır.

Aynı bağımsız aday adı bir oy puslasında birkaç defa yazılmış olsa bile o adaya bir oy verilmiş sayılır.

Ek 4 ncü maddede yazılı şartlara riayet etmemelerinden ötürü seçime katılma hakkını kaybetmiş olan siyasi partilere verilmiş bulunan oylar hesaba katılmaz.

EK MADDE 8. — İlçe seçim kurulu, sandık kurullarından gelen tutanakları birleştirir ve ilçe seçim çevresindeki;

1. Seçmenlerin sayısını,
 2. Oylarını kullanan seçmenlerin sayısını,
 3. İtiraz edilmiş veya ihtilâflı görülmüş olup da, muteber sayılarak hesaba katılan oy puslaları sayısını,
 4. Muteber sayılmıyan ve hesaba katılmıyan oy puslaları sayısını,
 5. Muteber tutulan ve hesaba katılan oy puslaları genel toplamını,
 6. Seçime katılmış olan siyasi partilerden ve bağımsız adaylardan her birinin aldığı oy miktarını gösteren muteber oy puslaları sayısını,
- Tutanağa geçirir.

Belediye meclisi üyeleri ve belediye başkanları seçimine ait oy puslaları aynı zarf içine konarak oy sandığına atılır.

EK MADDE 7. — 1. Seçime katılmış olan siyasi partilerin adaylarından veya bu adaylarla bağımsız adaylardan veya sadece bağımsız adaylardan terkiebedilmiş her çeşit karma oy puslaları,

2. Siyasi parti adayları için, basılı oy puslalarından başka oy puslaları,

3. Üzerinde birden fazla bağımsız adayın adı bulunan oy puslaları,

Seçime katılan siyasi partilerin alâmet ve işaretlerini taşıyan basılı oy puslalarında yazılı adayların adları, baskıda silinmiş veya yanlışlıkla mükerrer veya o çevre adaylarından fazla yazılmış veya seçmen tarafından tamamen veya kısmen silinerek yerlerine başka adlar yazılmış veya eksik bırakılmış oy puslaları, hangi siyasi partiye aidolduğu belli olmak şartıyla, eksiksiz oy puslası olarak hesaba katılır.

Bir zarftan, bir siyasi partinin oy puslalarından birden fazla çıkması halinde, bunlar tek bir pusla olarak hesaba katılır.

Aynı bağımsız aday adı bir oy puslasında birkaç defa yazılmış olsa bile o adaya bir oy verilmiş sayılır.

Ek 4 nci maddede yazılı şartlara riayet etmemelerinden ötürü seçime katılma hakkını kaybetmiş olan siyasi partilere verilmiş bulunan oylar hesaba katılmaz.

EK MADDE 8. — İlçe seçim kurulu, sandık kurullarından gelen tutanakları birleştirir ve ilçe seçim çevresindeki;

1. Seçmenlerin sayısını,
2. Oylarını kullanan seçmenlerin sayısını,
3. İtiraz edilmiş veya ihtilâflı görülmüş olup da, muteber sayılarak hesaba katılan oy puslaları sayısını,
4. Muteber sayılmıyan ve hesaba katılmıyan oy puslaları sayısını,
5. Muteber tutulan ve hesaba katılan oy puslaları genel toplamını,
6. Seçime katılmış olan siyasi partilerden ve bağımsız adaylardan her birinin aldığı oy miktarını gösteren muteber oy puslaları sayısını,

EK MADDE 7. — Tasarının Ek 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 8. — Tasarının Ek 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 9. — A) Siyasi partilerin ve bağımsız adayların elde ettikleri belediye meclisi asıl ve yedek üye sayısı aşağıdaki şekilde hesaplanır.

Seçime katılmış olan siyasi partilerin ve bağımsız adayların adları alt alta ve aldıkları muteber oy sayıları da hizalarına yazılır. Bu rakamlar, önce bire, sonra ikiye, sonra üçe ilâahir o çevrenin çıkaracağı asıl ve yedek üye sayısına ulaşıncaya kadar bölünür. Elde edilen paylar, parti ayırımı yapılmaksızın en büyükten, en küçüğe doğru sıralanır. Belediye meclisi üye tamsayısı kadar asıl ondan sonra gelen meclis üye tamsayısı kadar yedek üyelikler, bu payların sahibi olan partilere ve bağımsız adaylara, rakamların büyüklük sırasına göre tahsis olunur.

Son kalan asıl veya yedek üyelik için birbirine eşit rakamlar bulunduğu takdirde, bunlar arasında ad çekmek suretiyle tahsis yapılır.

B) Siyasi parti adaylarından seçilenler aşağıdaki şekilde tesbit edilir.

İlçe seçim kuruluna verilen aday listelerindeki sıra, seçimlerde, siyasi partilerin kazandıkları belediye meclisi asıl ve yedek üyeliklerinin tesbitinde esas olur.

Bu işlemler açık olarak yapılır ve adaylarla müşahitler hazır bulunabilirler.

Seçim tutanakları ilçe seçim kurulları tarafından verilir.

İlçe seçim kurulu başkanı, belediye meclisi asıl ve yedek üyeliğine seçilenleri gösteren tutanağın bir suretini, o seçim çevresinde derhal ilân ettirir, diğer bir suretini de bir hafta süre ile ilçe seçim kurulu kapısına astırır.

7. Siyasi parti adaylarından her birine verilmiş bulunan tercih işaretinin sayısını, Tutanığa geçirir.

EK MADDE 9. — a) Siyasi partilerin ve bağımsız adayların elde ettikleri belediye meclisi asıl ve yedek üye sayısı aşağıdaki şekilde hesaplanır.

Seçime katılmış olan siyasi partilerin ve bağımsız adayların adları alt alta ve aldıkları mu-teber oy sayıları da hizalarına yazılır. Bu rakamlar, önce bire, sonra ikiye, sonra üçe... ilâahir o çevrenin çıkaracağı asıl ve yedek üye sayısına ulaşıncaya kadar bölünür. Elde edilen paylar, parti ayırımı yapılmaksızın en büyükten, en küçüğe doğru sıralanır. Belediye meclisi üye tamsayısı kadar asıl ondan sonra gelen meclis üye tamsayısı kadar yedek üyelikler, bu payların sahibi olan partilere ve bağımsız adaylara, rakamların büyüklük sırasına göre tahsis olunur.

Son kalan asıl ve yedek üyelik için birbirine eşit rakamlar bulunduğu takdirde, bunlar arasında ad çekmek suretiyle tahsis yapılır.

b) Siyasi parti adaylarından seçilenler, aşağıdaki şekilde tesbit olunur;

İlçe seçim kuruluna verilen aday listelerindeki sıra, seçimlerde, partilerin kazandıkları belediye meclisi asıl ve yedek üyeliklerinin tesbitinde esas olunur.

Ancak, (A) fıkrası gereğince, her partinin kazandığı belediye meclisi asıl ve yedek üye sayısı tesbit edildikten sonra, her parti için ayrı ayrı olmak üzere,

1. Adayların adları, parti aday listesindeki sıraya göre alt alta yazılır.

2. Partinin kazandığı belediye meclisi asıl ve yedek üye sayısı kadar adayın adları hizasına, birinci sütuna, listedeki sıraya göre, partinin aldığı ve üzerinde tercih işareti bulunmayan oy puslaları sayısı yazılır. Geri kalan adayların isimleri hizasına bir şey yazılmaz.

3. İkinci sütuna, adayların her birinin isimleri hizasına, aldıkları tercih işaretlerinin sayısı yazılır.

4. Üçüncü sütuna, ikinci sütunda yazılı tercih işaretleri sayıları (2) ile çarpılarak, tutarları yazılır.

EK MADDE 9. — Tasarının Ek 9 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 10. — İlçe seçim kurullarınca sandık kurullarından gönderilen belediye başkanı seçimine ait tutanaklar birleştirilerek en çok oy almış olan aday beled'ye başkanı seçilir.

Belediye başkanlığına seçilene, ilçe seçim kurulu tarafından tutanağı verilir. Ve ilçe seçim kurulu başkanı bir suretini o seçim çevresinde derhal ilân ettirir. Diğer bir sureti de bir hafta süre ile ilçe seçim kurulu kapısına astırır.

EK MADDE 11. — Belediye meclisi üyeleri ve belediye başkanları tutanaklarına yapılan itirazlar oyların dökümüne, sayımına veya bu oyların partiler ile bağımsız adaylara taksimine taallük ettiği ve yeniden yapılan döküm, sayım ve hesap sonucunda tutanakların iptaline karar verildiği takdirde, yeniden yapılacak döküm, sayım ve hesap sonucuna göre seçilmiş oldukları anlaşılanlara il seçim kurulu tarafından tutanakları verilir.

Bir seçim çevresinde yapılan seçimin, seçim işlemleri sebebiyle iptaline karar verildiği takdirde, o seçim çevresinde yeniden seçim yapılır. İl seçim kurulu seçimin iptaline dair kararı ilân ettiği gibi kararın kesinleşmesini mütaakıp o çevrede seçimin yapılacağını da derhal ilân eder.

Bu ilândan sonra gelen 60 ncı günü takibeden ilk Pazar günü oy verme günüdür.

Yukardaki fıkralar dışında Meclis üyelerinden bir veya birkaçının tutanaklarının iptaline karar verildiği takdirde, tutanağı iptal olunan Meclis üyesi yerine mensub oldukları siyasi parti listesindeki sıraya göre belli olan sırada olanlara tutanakları verilir.

İl seçim kurullarının kararlarına karşı 26 Nisan 1961 tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki Kanunun 130 ncu maddesinde tesbit edilmiş olan süreler içinde Yüksek Seçim Kuruluna itiraz edilebilir.

İçişleri Ko.

Adalet Ko.

5. Dördüncü sütuna, adayların isimleri hi-
zasına, birinci ve üçüncü sütundaki oy sayıları-
nın toplamları yazılır ve partinin kazandığı be-
lediye meclisi asıl ve yedek üyeleri, bu sütunda-
ki rakamların büyüklük sırasına göre adaylara
tahsis olunur.

Bu işlemler açık olarak yapılır ve adaylarla
müşahitler hazır bulunabilirler.

Seçim tutanakları ilçe seçim kurulları tara-
fından verilir.

İlçe seçim kurulu başkanı, belediye meclisi
asıl ve yedek üyeliğine seçilenleri gösteren tuta-
nağın bir suretini, o seçim çevresinde derhal
ilân ettirir, diğer bir suretini de bir hafta süre
ile ilçe seçim kurulu kapısına astırır.

EK MADDE 10. — Tasarının 1 nci maddesi
ile eklenen ek 10 ncu madde aynen kabul edil-
miştir.

EK MADDE 11. — Tasarının 1 nci maddesi
ile eklenen ek 11 nci madde aynen kabul edil-
miştir.

EK MADDE 10. — Tasarının Ek 10 ncu mad-
desi aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 11. — Tasarının Ek 11 nci mad-
desi aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 12. — Hesaba katılan, katılmıyan ve itiraza uğramış olan oy puslaları, sayım ve döküm cetvelleri tutanaklar ve seçimle ilgili diğer her türlü evrak ilçe seçim kurulları başkanlığınca 6 ay süre ile saklanır ve Yüksek Seçim Kurulunun isteği olmadıkça hiçbir yere gönderilemez.

Asil ve yedek üye olarak kazananların bir listesi ile belediye başkanlığına seçilen şahsın adı ilçe seçim kurullarınca ilândan sonra ayrıca mahallin en büyük mülkiye memuruna ve belediye-ye verilir.

EK MADDE 13. — Yüksek Seçim Kurulu ilçe seçim kurulları tarafından yollanan belgelere dayanarak seçimin genel sonucunu ayrıca ilân eder.

EK MADDE 14. — Devlet İstatistik Enstitüsü, ilçe seçim kurulları tarafından kendilerine verilecek vesikalara dayanarak belediyeler itibariyle sandık tutanaklarında mevcut bilgiyi en geç seçimi takibeden yıl içinde yayımlar.

EK MADDE 15. — Bu kanunda özel bir hüküm bulunmıyan hallerde «26.4.1961 tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki Kanun» un bu kanuna aykırı olmıyan hükümleri belediye meclisi üyeleri ve belediye başkanları seçimlerinde de aynen uygulanır.

MADDE 2. — 1580 sayılı Belediye Kanununun 21 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.
«Belediye meclislerine seçilecek üye miktarı, ilçe seçim kurullarınca tesbit edilerek seçimin başlangıç tarihinden veya yeniden seçim yapılacağına dair ilândan sonraki 7 gün içinde ilân edilir.»

MADDE 3. — 1580 sayılı Belediye Kanununun 22, 24, 26, 45, 53, 61, 76, 90 ve 93 ncü maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 22. — Belediye şubelerine ayrılan yerlerde meclis üye miktarı, beldenin genel nüfus sayımına nazaran 21 nci maddedeki nisbet dâhilinde tesbit olunduktan sonra şubelerin her birinin nüfusunun belde genel nüfusuna nazaran nisbeti hesabedilmek suretiyle şube dâhilindeki seçmenler tarafından seçilecek belediye meclisi üye miktarı il seçim kurullarınca tesbit edilerek 21 nci maddede gösterilen süreler içinde ilân edilir.

Madde 24. — A) Belediye meclisine üye seçilebilmek için :

1. Türk vatandaşı olmak,
2. Seçimin başlangıcından önce en az altı aydan beri o beldede ikamet etmek,
3. 25 yaşını ikmal etmiş olmak,
4. Türkçe okuyup yazma bilmek,
5. Kısıtlı, kamu hizmetlerinden yasaklı, izinsiz olarak yabancı devlet resmî hizmetlerinde bulunmamak,
6. Ağır hapis cezasını gerektiren bir suçtan dolayı kesin olarak hüküm giymemek,
7. Taksirli suçlar haric olmak üzere beş yıldan fazla hapis cezası ile mahkûm olmamak,
8. Zimmet, ihtilâs, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanmak, ve dolanlı iflâs gibi yüz kızartıcı suçlardan biriyle kesin olarak hüküm giymiş olmamak,
9. Muvazzaf askerlik hizmetini yapmak veya yapmış sayılmak,
10. Belediye hizmetleri ile ilgili bir iş için belediye ile mukavele akdetmemiş, taahhüt altına girmemiş veya bu gibi şahısların ortağı, kefil veyahut bu cihetlerden borçlu bulunmamak, Lâzımdır.

EK MADDE 12. — Tasarının 1 nci maddesi ile eklenen ek 12 nci madde aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 13. — Tasarının 1 nci maddesi ile eklenen ek 13 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 14. — Tasarının 1 nci maddesi ile eklenen ek 14 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 15. — Tasarının 1 nci maddesi ile eklenen ek 15 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — 1580 sayılı Belediye Kanununun 21 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir :

«Tasarının 2 nci maddesiyle 21 nci maddesine eklenen fıkra aynen kabul edilmiştir.»

MADDE 3. — 1580 sayılı Belediye Kanununun 22, 24, 26, 45, 53, 61, 76, 90, 91, 92 ve 93 ncü maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 22. — Tasarının 3 ncü maddesi ile değiştirilen 22 nci madde aynen kabul edilmiştir.»

Madde 24. — a) Belediye meclisine üye seçilebilmek için :

1. Türk vatandaşı olmak,
2. Seçimin başlangıcından önce en az altı aydan beri o beldede ikamet etmek,
3. 25 yaşını ikmal etmiş olmak,
4. Türkçe okuyup yazma bilmek,
5. Kısıtlı, kamu hizmetlerinden yasaklı, izinsiz olarak yabancı devlet resmî hizmetlerinde bulunmamak,
6. Ağır hapis cezasını gerektiren bir suçtan dolayı kesin olarak hüküm giymek,
7. Taksirli suçlar haric olmak üzere beş yıldan fazla hapis cezası ile mahkûm olmamak,

EK MADDE 12. — Tasarının Ek 12 noi maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 13. — Tasarının Ek 13 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 14. — Tasarının Ek 14 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 15. — Tasarının Ek 15 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 22. — Tasarının 22 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 24. — a) Belediye Meclisine üye seçilebilmek için :

1. Türk vatandaşı olmak,
2. Seçimin başlangıcından önce en az altı aydan beri o bölgede ikamet etmek,
3. 25 yaşını ikmal etmiş olmak,
4. Türkçe okuyup yazma bilmek,
5. Kısıtlı, kamu hizmetlerinden yasaklı, izinsiz olarak yabancı devlet resmî hizmetlerinde bulunmak,
6. Ağır hapis cezasını gerektiren bir suçtan dolayı kesin olarak hüküm giymek,
7. Taksirli suçlar haric olmak üzere 5 yıldan fazla hapis cezası ile mahkûm olmamak,

6, 7 ve 8 nci bentlerde belirtilenler affedilmiş olsalar dahi seçilemezler.

B) Belediye Başkanı seçilebilmek için :

1. (a) fıkrasının 2 ve 4 nci bentleri hariç diğer bentlerde yazılı şartları haiz bulunmak,
2. İl merkezi olan belediyelerde en az lise, ilçe merkezi olan belediyelerde ortaokul ve diğer belediyelerde ilkokul veya bunlara muadil okullar mezunu olmak,

Belediye Başkanları, bu görevlerinin devamı süresince siyasi partilerin genel merkezlerinde vazife alamıyacakları gibi il ve ilçe idare kurulu başkan ve üyeliklerinde de bulunamazlar.

26. Cumhuriyet Senatosu üyeliği, milletvekilliği, il genel meclisi üyeliği ile belediye meclisi üyeliği bir şahıs uhdesinde birleşmez. Bu niteliği haiz bir kimse belediye meclisine üye seçildiği ve belediye seçimi sonucunun kendisine tebliğ tarihinden itibaren üç gün zarfında tercih hakkını kullanmadığı takdirde belediye meclisi üyeliğini reddetmiş sayılır. Belediye meclisinde üye iken Cumhuriyet Senatosu üyeliğine, milletvekilliğine veya il genel meclisi üyeliğine seçilen kimse seçim sonucunun bildiriminden itibaren üç gün içinde tercih hakkını kullanmazsa belediye meclisi üyeliğinden istifa etmiş sayılır.

ii

Madde 45. — Meclis üyeliklerinde her hangi bir sebeple boşalma olduğu takdirde belediye başkanı meclise katılacak olan yedek üyenin adını ilçe seçim kurulu başkanlığından yazılı olarak sorar ve alınacak cevaba göre sırası gelmiş olanı üyeliğe davet eder. Bunlar arta kalan süreyi tamamlarlar.

8. Zimmet, ihtilâs, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanmak ve dolanlı iflâs gibi yüz kızartıcı suçlardan biriyle kesin olarak hüküm giymiş olmak,

9. Muvazzaf askerlik hizmetini yapmak veya yapmış sayılmak,

10. — Halen belediye hizmetleri ile ilgili bir iş için belediye ile mukavele akdetmemiş, taahhüt altına girmemiş veya bu gibi şahısların ortağı, kefil veyahut bu cihetlerden borçlu bulunmamak, lâzımdır.

6, 7 ve 8 nci bantlerde belirtilenler affedilmiş olsalar dahi seçilemezler.

B) Belediye başkanı seçilebilmek için :

1. (A) fıkrasının 2 nci bendi hariç diğer bantlerde yazılı şartları haiz bulunmak,

Belediye başkanları, bu görevlerinin devamı süresince siyasi partilerin genel merkezlerinde vazife alamıyacakları gibi il ve ilçe idare kurulu başkan ve üyeliklerinde de bulunamazlar.

Madde 26. — Cumhuriyet Senatosu üyeliği, milletvekilliği, il genel meclisi üyeliği, köy muhtarlığı ile belediye başkanlığı belediye meclisi üyeliği bir şahıs uhdesinde birleşemez. Bu niteliği haiz bir kimse belediye meclisine üye seçildiği ve belediye seçimi sonucunun kendisine tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün zarfında tercih hakkını kullanmadığı takdirde, belediye meclisi üyeliğini reddetmiş sayılır. Belediye meclisinde üye iken veya belediye başkanlığına, Cumhuriyet Senatosu üyeliğine, milletvekilliğine veya il genel meclisi üyeliğine seçilen kimse seçim sonucunun bildiriminden itibaren üç gün içinde tercih hakkını kullanmazsa belediye meclisi üyeliğinden istifa etmiş sayılır.

Madde 45. — Tasarının 3 ncü maddesi ile değiştirilen 45 nci madde aynen kabul edilmiştir.

8. Zimmet, ihtilâs, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanmak ve dolanlı iflâs gibi yüz kızartıcı suçlardan biri ile kesin olarak hüküm giymiş olmamak,

9. Muvazzaf askerlik hizmetini yapmak veya yapmış sayılmak,

10. Halen belediye hizmetleriyle ilgili bir iş için belediye ile mukavele akdetmemiş, taahhüt altına girmemiş veya bu gibi şahısların ortağı, kefil veyahut bu cihetlerden borçlu bulunmamak, lâzımdır.

6, 7 ve 8 nci bantlerde belirtilenler affedilmiş olsalar dahi seçilemezler.

B) Belediye başkanı seçilebilmek için :

1. (a) fıkrasının 2 ve 4 ncü bentleri hariç diğer bantlerde yazılı şartları haiz bulunmak,

2. İl mezkezi olan belediyelerde en az lise, ilçe merkezi olan belediyelerde, ortaokul ve diğer belediyelerde ilkokul veya bunlara muadil okullar mezunu olmak,

Belediye başkanları bu görevlerinin devamı süresince siyasi partilerin genel merkezlerinde vazife alamıyacakları gibi il ve ilçe idare kurulu başkan ve üyeliklerinde de bulunamazlar.

Madde 26. — İçişleri Komisyonunun 26 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 45. — Tasarının 45 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 53. — Belediye meclisi :

1. Kanunen muayyen olan olağan veya olağan üstü toplantılar dışında toplanırsa.
 2. Kanunen muayyen olan yerden başka bir yerde toplanırsa,
 3. Kanunen kendisine verilen görevleri süresi içinde yapmaktan çekinir ve bu hal Belediye Meclisine ait işleri sekteye veya gecikmeye uğratırsa ,
 4. Siyasi meseleleri müzakere eder veya siyasi temennilerde bulunursa,
- İçişleri Bakanlığının bildirisine Danıştay'ın kararı ile fesholunur. Bu takdirde yeni Belediye Meclisi seçimine gidilir. Seçilen meclisler eskisinden arta kalan süreyi ikmâl ederler. İçişleri Bakanlığı lüzum gördüğü takdirde meclisin feshine dair bildiri ile birlikte karar verilinceye kadar meclis toplantılarının tehirini de ister.

Danıştayca bu husus ivedilikle incelenerek bir karara bağlanır.

Yukarıdaki bentlerde açıklanan fiil ve işlem ere katılan belediye başkanlarının da Danıştay kararı ile görevine son verilir.

Madde 61. — Belediye Meclisi üyelerinden her biri belediye işlerinden, herhangi bir husus hakkında Meclis Başkanlığına önerge vererek gensoruda bulunabilir. Gensoru önergesi münderecatı Meclis üye tamsayısının çoğunluğu vârit görüldüğü takdirde gündeme alınır Belediye başkanları veya memur edecekleri kişiler gensoruya Meclis önünde cevap verirler.

Cevap Meclis üye tamsayısının 2/3 çoğunluğunca yeter görülmediği takdirde 76 ncı madde uyarınca işlem yapılır.

Madde 76. — Belediye başkanı Belediye Meclisine her toplantı dönemi başında Meclis kararlarının uygulanmasına, belediyenin malî durumuna, akdedilmiş ve mevcut taahhütlerin ifa şekline dair senelik bir çalışma raporu verir.

Meclis rapordaki izahatı meclis üye tam sayısının 2/3 çoğunluğu ile yeter görmezse keyfiyet rapordaki izahat ve müzakereleri aynen kapsıyan tutanak ile birlikte meclis birinci Başkanvekili onun bulunmaması halinde ikinci Başkanvekili tarafından valiye tutanak ile bildirilir.

Vali tarafından olayın incelenmesi için derhal yetkili bir kimse görevlendirilir. Bu şahıs mahallinde karşılıklı iddiaları teker teker ele alarak inceler ve ortada her hangi bir suç konusu bulunup bulunmadığına dair bir rapor düzenler. Bu rapor valilik düşüncesiyle birlikte en geç 20 gün içerisinde İçişleri Bakanlığına gönderilir.

Mezkûr bakanlığın da düşüncesi alındıktan sonra Danıştay hakem olur. Yetersizlik kararı bu merci tarafından onandığı takdirde belediye başkanı düşer.

Madde 90. — Belediye meclislerinin dönem sonundan önce her hangi bir sebeple boşalması veya belediye meclisi üye sayısının yedeklerin de getirildikten sonra meclis üye tam sayısının yarısına düşmesi hallerinde yeni seçim yapılınca kadar belediye meclisinin görevlerini tabii üyelerden müteşekkil belediye encümeni ifa eder.

İçişleri Ko.

Madde 53. — Tasarının 3 ncü maddesi ile değiştirilen 53 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

Madde 61. — Tasarının 3 ncü maddesi ile değiştirilen 61 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Madde 76. — Belediye başkanı belediye meclisine her toplantı dönemi başında meclis kararlarının uygulanmasına, belediyenin malî durumuna, akdedilmiş ve mevcut taahhütlerin ifa şekline dair senelik bir çalışma raporu verir.

Meclis, rapordaki izahatı meclis üye tam sayısının üçte iki çoğunluğu ile yeter görmezse, yetersizlik kararı ile müzakereleri kapsıyan tutanak aynen meclis birinci başkanvekili, onun bulunmaması halinde ikinci başkanvekili tarafından mahalli en büyük mülkiye âmirine gönderilir.

Vali, bu dosyayı il merkezi olmıyan yerlerde kaymakamın, il merkezi olan yerlerde kendisinin gerekçeli ve kanaatli mütalâasıyla bir ay zarfında karar verilmek üzere Danıştaya sunar.

Danıştayca yetersizlik kararı verildiği takdirde belediye başkanı düşer.

Madde 90. — Tasarının 3 ncü maddesi ile değiştirilen 90 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

Başkanların vazifeden düşmesi

Madde 91. — Belediye başkanları, seçim devreleri esnasında her hangi bir suçtan mütevel-

Adalet Ko.

Madde 53. — Tasarının 53 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 61. — Tasarının 61 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 76. — İçişleri Komisyonununun 76 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 90. — Tasarının 90 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 91. — Belediye başkanları, seçim devreleri esnasında zimmet, ihtilâs, irtikâp, rüş-

Madde 93. — Belediye Başkanlığının her hangi bir sebeple boşalması veya izin, hastalık ve işten el çektirme gibi hallerde yeni başkan seçimi yapılmasına veya başkanın görevine başlamasına kadar meclis kendi içinden bir üyeyi başkanvekili seçer.

Belediye Başkanvekilinin seçilmesi icabettiği takdirde vali tarafından belediye meclisi toplantıya davet olunur.

Belediye başkanlığı ile belediye meclisinin aynı zamanda boşalması veya meclis tarafından çağırılmadan itibaren 3 gün içinde başkanvekilini seçmemesi hallerinde, yeni seçim veya belediye başkanının görevine başlamasına kadar il merkezi belediyelerinde İçişleri Bakanı, diğer yerlerde valiler tarafından münasip bir kişi başkanvekili atanır.

MADDE 4. — 1580 sayılı Belediye Kanununun 23, 25 ve 89 ncu maddeleri ile 5669, 6424, 6437, 6555 ve 7363 sayılı kanunlar yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1. — Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki Kanunun 14 ncu maddesinin 1 nci fıkrasında filigranlı zarf ve kâğıt imaline, zarf ve kâğıtların özelliklerine dair olan hükmün 1963 yılı içinde yapılacak belediye meclisi ve belediye başkanları seçimlerinde uygulanıp uygulanmaması Yüksek Seçim Kurulunun kararına bağlıdır.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu dönem için belediye meclisleri üye seçimi ve belediye başkanları seçimi tarihinde yapılır. Bu meclislerin ve belediye başkanlarının kanuni süresi yılının Ekim ayının birinci gününe kadar devam eder.

MADDE 5. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan
I. İnönü

Devlet Bakanı ve
Başb. Yardımcısı
E. Alican

4 . 3 . 1963
Devlet Bakanı ve
Başb. Yardımcısı
H. Dinçer

İçişleri Ko.

lit altı aydan fazla hapse mahkûm olurlarsa başkanlıktan düşerler.

Başkanlar hakkında takibat

Madde 92. — Kanuni vazifesini, mahalli en büyük mülkiye âmirinin yazılı tebligatına rağmen makbul bir özre müstenidolmaksızın ifa etmiyen belediye başkanları hakkında vali veya İçişleri Bakanı tarafından Memurin Muhakemat Kanunu ahkâmı dâhilinde takibat yaptırılabilir.

Madde 93. — Tasarının 3 ncü maddesi ile değiştirilen 93 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tasarının 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Tasarının geçici 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Belediye meclisi üyeleriyle belediye başkanı seçimleri, il genel meclisi üyeleri seçimi gününde yapılır.

MADDE 5. — Tasarının 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Adalet Ko.

vet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanmak, görevi kötüye kullanma ve dolanlı iflâs suçlarından biri ile veya herhangi bir suçtan dolayı 6 ay müddetle kesin olarak hapse mahkûm olurlarsa başkanlıktan düşerler.

Madde 92. — İçişleri Komisyonunun 92 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 93. — Tasarının 93 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tasarının 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Tasarının geçici 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu dönem için belediye meclisleri üye seçimi ve belediye başkanları seçimi 13 Ekim 1963 tarihinde yapılır. Bu meclislerin ve belediye başkanlarının kanuni süresi 1967 yılının Ekim ayının birinci gününe kadar devam eder.

MADDE 5. — Tasarının 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

Devlet Bakanı ve Başb. Yardımcısı <i>T. Feyzioğlu</i>	Devlet Bakanı <i>A. Ş. Ağanoğlu</i>	Devlet Bakanı <i>R. Aybar</i>
Devlet Bakanı <i>N. Ökten</i>	Adalet Bakanı <i>A. K. Yörük</i>	Millî Savunma Bakanı <i>İ. Sancar</i>
İçişleri Bakanı <i>H. O. Bekata</i>	Dışişleri Bakanı <i>F. C. Erkin</i>	Maliye Bakanı <i>F. Melen</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>Ş. R. Hatipoğlu</i>	Bayındırlık Bakanı <i>İ. Seçkin</i>	Ticaret Bakanı <i>M. Ete</i>
Sa. ve So. Y. Bakanı <i>Y. Azizoğlu</i>	Güm. ve Tekel Bakanı <i>O. Öztrak</i>	Tarım Bakanı <i>M. İzmen</i>
Ulaştırma Bakanı <i>R. Öçten</i>	Çalışma Bakanı <i>B. Ecevit</i>	Sanayi Bakanı <i>F. Çelikbaş</i>
Ba. - Ya. ve Turizm Bakanı <i>C. T. Karasapan</i>		İmar ve İskân Bakanı <i>F. K. Gökay</i>